

Stockholm 2016

Studietur for Socialudvalget

29/2 – 2/3 2016

Forord

Socialudvalget har fra mandag den 29. februar til onsdag den 2. marts 2016 været på studietur til Sverige, hvor henholdsvis Stockholm og Norrköping blev besøgt.

Formålet med studierejsen var at skabe refleksion og få inspiration til udviklingen af det sociale område i Aarhus Kommune. I programmet for turen var der derfor lagt vægt på at belyse temaer og initiativer på Socialområdet, som har et særligt fokus i Sverige og som samtidigt har relevans i forhold til aktuelle udfordringer og indsatsområder i Aarhus Kommune.

Et af fokusområderne på studieturen var sociale investeringer i tidlige indsatser. Her er Sverige i international sammenhæng kendt for at være langt fremme, når det gælder udviklingen af og investeringen i metoder til tidlige indsatser på det sociale område, herunder brugen af evidens i indsatserne. I Norrköping fik udvalget således mulighed for at se nærmere på metoden og de projekter, som er blevet igangsat blandt andet ved besøg på en skole, mens man i Stockholm besøgte Sveriges Kommuner og Landsting, som har spillet en væsentlig rolle i udbredelsen af metoden til hele Sverige.

Thomas Medom
Rådmand

Hüseyin Arac
Udvalgsformand

Sverige er ligesom mange andre lande ramt af den store flygtningestrøm, som udfordrer håndteringen af indkvarteringen af flygtningene, men også den efterfølgende integration. Socialudvalget fik i Sverige mulighed for at stifte bekendtskab med begge aspekter. Socialudvalget besøgte således Migrationsverket, som i 2015 håndterede 160.000 asylansøgere, hvor hovedparten skulle have et sted at bo.

Et andet sted i Stockholm i den indvandrerunge bydel Tensta stiftede Socialudvalget bekendtskab med arbejdet med integration og medborgerskab. Her hørte man blandt andet om et projekt med fokus på at få unge ud af kriminalitet og et andet initiativ, der havde fokus på at få borgere langt fra beskæftigelse ind på arbejdsmarkedet via jobs oprettet af bydelsforvaltningen i Tensta.

Ud over det ovenstående stiftede Socialudvalget ligeledes bekendtskab med en række andre projekter, der alle kom med deres bud på handlinger eller initiativer inden for det socialpolitiske område eller integrationsområdet til inspiration for Socialudvalgets videre arbejde i Aarhus.

Deltagere

Henrik Arens
Socialudvalgsmedlem

Ali Nuur
Socialudvalgsmedlem

Aage Rais-Nordentoft
Socialudvalgsmedlem

Lene Horsbøl
Socialudvalgsmedlem

Knud Mathiesen
Socialudvalgsmedlem

Thomas Medom
Rådmand for Sociale Forhold og Beskæftigelse

Erik Kaastrup-Hansen
Direktør, Sociale Forhold og Beskæftigelse

Lotte Henriksen
Socialchef, Socialforvaltningen

Maibritt Møller
Udvalgssekretær, Chef for Juridisk Service, Borgmesterens Afdeling

Jan Gehlert
Fuldmægtig, Socialforvaltningen

Program

Mandag den 29. februar

Udrejse

- ❖ Besøg hos Sveriges Kommuner og Landsting.
Oplæg om sociale investeringer i tidlige indsatser.
Vært: Thomas Medom.
- ❖ Besøg hos Stockholm Stads Socialforvaltning.
Oplæg om udfordringer og fokusområder på handicapområdet.
Vært: Thomas Medom.

Tirsdag den 1. marts

- ❖ Besøg i Norrköping Kommune.
Oplæg om Kommunens arbejde med sociale investeringer i tidlige indsatser, herunder besøg hos projektet: Alla Barn i Skolan og på en lokal skole.
Vært: Aage Rais-Nordentoft.

Onsdag den 2. marts

- ❖ Besøg hos Crossroads.
Oplæg om arbejdet i Crossroads og de udfordringer der er for migranter i Sverige.
Vært: Lene Horsbøl.
- ❖ Besøg hos Migrationsverket.
Oplæg og drøftelse af den aktuelle flygtningssituation i Sverige.
Vært: Ali Nuur.
- ❖ Besøg i bydelen Tensta.
Oplæg og drøftelse af arbejdet med integration, beskæftigelse, frivillighed og tryghed i den indvandrerunge bydel.
Vært: Henrik Arens.

Hjemrejse

Sveriges Kommuner og Landsting

Socialudvalgets første besøg var hos Sveriges Kommuner og Landsting (SKL), der er den svenske pendant til Kommunernes Landsforening i Danmark. Her fortalte repræsentanter fra SKL om de nuværende udfordringer og fokusområder på velfærdsområdet og deres arbejde med at udvikle og udbrede konceptet omkring sociale investeringer i tidlige indsatser.

Udfordringer og fokusområder på velfærdsområdet

I Sverige har man ligesom i Danmark et stigende fokus på, hvordan velfærden skal se ud i fremtiden. Det økonomiske råderum bliver mindre og antallet af borgere, der har brug for støtte bliver større og er ofte mere komplekse end tidligere. Der har således været en drøftelse i Sverige af, hvordan man kan sikre velfærden fremadrettet. I den sammenhæng har man haft fokus på en række områder:

- ❖ Kompetenceudvikling af medarbejdere, så de kan varetage flere forskellige og mere alsidige arbejdsopgaver.
- ❖ Effektmåling via spørgsmål til borgerne, så man sikrer at ydelserne modsvarer borgernes behov og forventninger.
- ❖ Udgiftsniveauet er stigende på BPA-området og har været det gennem længere tid.
- ❖ Øget brug af velfærdsteknologi til at øge borgens selvstændighed og samtidigt frigøre medarbejderressourcer
- ❖ Privatiseringer som et led i effektivisering af velfærdsområdet

Sociale investeringer i tidlige indsatser

Som led i en aftale mellem Sveriges Kommuner og Landsting samt staten blev SKL tildelt et millionbeløb til at lave udviklingsarbejde. Et fokusområde for dette udviklingsarbejde var at udvikle en metode, der kunne understøtte det stigende fokus på tidlige indsatser i Sverige. Strategien bag er, at man ved at gribe tidligere ind forhindrer fremtidige og ofte dyrere indsatser til borgeren senere hen. I dag benytter flere end 50 kommuner i Sverige denne metode.

På baggrund af den ovenstående model har flere kommuner sat fokus på og igangsat konkrete initiativer med fokus på tidlig indsats. Socialudvalget var på turens anden dag i Norrköping Kommune for at se, hvordan netop denne kommune arbejder med tidlige indsatser og besøge konkrete projekter.

Dialog med SKL

Stockholm Kommunes Socialforvaltning

Socialudvalgets andet besøg på programmet var hos Socialforvaltningen i Stockholm Kommune. Her var der en introduktion til indsats, tendenser og udfordringer på handicapområdet i Stockholm. Derudover var der også fokus på samarbejde mellem kommune og pårørende med udgangspunkt i en model, der tager afsæt i den svenske filosof Axel Honneths tanker om anerkendelse og sigter specifikt mod opbygning af tillid.

Forum Carpe

Forum Carpe startede i 2009 som et EU-finansieret projekt med støtte til en bred kompetenceudvikling inden for handicapområdet og socialpsykiatrien. Stockholms Kommune samarbejdede i projektets grundlæggelse med 19 andre kommuner og havde blandt andet til formål at sætte fokus på kompetenceudvikling inden for handicapområdet. Sidenhen er Forum Carpe blevet et permanent samarbejde og har i dag 26 samarbejdskommuner, der finansierer initiativet i fællesskab. Tanken med Forum Carpe i dag er at kompetenceudvikle medarbejdere, synliggøre området, vidensdele og sprede gode eksempler. Derudover er der fokus på at styrke deltagelse og indflydelse i samfundet for børn og unge med funktionsnedsættelse samt gennemføre og udvikle systematisk opfølgning.

Deltagelsesmodellen

I Forum Carpe har man foruden ovenstående ligedes arbejdet med en deltagelsesmodel, der er udarbejdet af Ann-Christine Gullacksen og Greger Nyberg fra FoU Välfärd i Skåne. I modellen inddrages mellem 5-7 borgere til en drøftelse med hinanden om udfordringer og løsninger. Ideen er så, at medarbejderne og borgerne via modellen skal være med til, i fællesskab at give hinanden perspektiver på de nuværende indsatser og sikre, at borgerne bliver inddraget i planlægningen af de indsat-

ser, de modtager. På denne måde sikres det, at borgeren får den individuelle indsats, der er brug for. Grupperne igangsættes 3-4 gange om året og har givet stor værdi i arbejdet med inddragelse af borgere med funktionsnedsættelse.

Børn med ret til aktiv fritid

Et andet emne, som der er fokus på inden for handicapområdet i Stockholm, er at give børn med handicap mulighed for at have en aktiv fritid. Undersøgelser viser således, at mange børn ikke har mulighed for at deltage i fritidsaktiviteter og at mange børn derfor føler sig ensomme. Undersøgelsen viser særligt, at forældrenes arbejde eller økonomi har stor indflydelse på hvilke fritidsaktiviteter børnene deltager eller ikke deltager i. Derfor har man et stort fokus på, hvordan man kan understøtte borgere med handicap og deres deltagelse i fritidsaktiviteter. Et resultat af dette er fritidsnettet (www.fritidsnatet.se), som samler aktiviteter for borgere med handicap et sted. I 2015 havde hjemmesiden 3.000 besøgende om måneden.

I Sverige er man udfordret i forhold til udgifterne til ledsagelse. Dette betyder, at det kan være svært at få en ledsager i forbindelse med aktiviteter, hvilket bidrager til en inaktiv fritid og ensomhed blandt borgere med handicap. Hvordan man løser denne udfordring er således et særligt fokuspunkt på nuværende tidspunkt. I denne sammenhæng skeler man særligt til Norge, hvor man har en fast støtteperson tilknyttet.

Tilpasset de få, men kan bruges af alle

En anden pointe som blev fremført under besøget hos Socialforvaltningen i Stockholm Stad var budskabet om tilgængelighed. Området har haft stort fokus i Stockholm, hvor man eksempelvis i byplanlægningen har sat fokus på at sikre tilgængeligheden for alle. Mantraet var således, at løsninger der sikrede tilgængelighed såsom en rampe er nødvendig for 10 %, gør det lettere for 40 % og er bekvemt for 100 %. Man er således i Stockholms Kommune blevet mere opmærksom på tilgængelig i forbindelse med ombygninger eller nybyggeri.

Samarbejde med forældre

I Socialforvaltningen i Stockholm Stad havde man gennem en længere periode haft fokus på samarbejdet med pårørende, herunder særligt forældre til børn med handicap. I den forbindelse har man sat fokus på at skabe en god relation til de pårørende gennem tillid og anerkendelse. Modellen tager udgangspunkt i Axel Honneths tanker om netop erkendelse og anerkendelse og har vist sig nyttig i samarbejdet mellem Socialforvaltningen og de pårørende. I Aarhus Kommune har man ligeledes sat fokus på samarbejdet med de pårørende med forskellige tiltag, hvormed der var mulighed for at drøfte og vidensudveksle på tværs af landegrænser.

Oplæg hos Socialforvaltningen i Stockholm Kommune

Norrköping Kommune

På udvalgsturens 2. dag var Socialudvalget i Norrköping Kommune, hvor man har været én af forgangskommunerne i forhold til sociale investeringer i tidlige indsatser på børne- og ungeområdet. Besøget lå således i forlængelse af besøget hos Sveriges Kommuner og Lands-ting, som havde været involveret i arbejdet i Norrköping Kommune.

Norrköping var den første kommune til at arbejde med sociale investeringer i tidlige indsatser, da man startede flere projekter i 2010. Siden da har der været igangsat seks projekter og der afsættes årligt 43 millioner svenske kroner til sociale investeringer i tidlige indsatser. Alle kan foreslå et projekt, men for at komme i betragtning til midler, skal man leve op til en række krav. Projektet skal således altid foregå på tværs af forvaltninger, mindske udgifter, bidrage til metodeudvikling og være afgrænsede, men skal kunne eskaleres op.

Kortlægning af indsatser

Som et led i arbejdet med sociale investeringer i tidlige indsatser er man i Norrköping Kommune ved at kortlægge alle indsatserne med henblik på at kunne lokalisere eventuelle "huller" i indsatserne for at understøtte børn og unge i alderen fra 0-23. Kortlægningen var endnu ikke færdig, da Socialudvalget var på besøg, men den havde allerede nu givet et indblik i, at der på nogle områder manglede nogle indsatser i forhold til målgruppen.

SkolFAM

Blandt de seks projekter som er blevet sat i gang med udgangspunkt i strategien om sociale investeringer i tidlige indsatser er SkolFAM.

Projektet har til hensigt at styrke skolegangen for anbragte børn ved at understøtte barnet i og uden for skolen bl.a. ved at understøtte pleje-forældre, skole mv. Det bygger på viden om, at anbragte børns risikofaktorer er langt flere, end andre grupper i samfundet og erfaringen er, at antallet af børn/unge, der vurderes egnet til gymnasiet stiger markant des længere de har været en del af projektet. Således er 90 % af dem som har været gennem projektet vurderet som værende egnet til gymnasiet, og dette tal falder proportionelt med, hvor kort tid barnet har været en del af projektet.

Arbejdet med de anbragte børn tager udgangspunkt i fire faser: 1) Kortlægning via psykologsamtaler, 2) Analyse af styrker og svagheder, hvor der efterfølgende laves en udredningsplan med lærere, rektor, familie-hjemmet og værgerne. Herefter foreslår SkolFAM-teamet en indsats, 3) Efter to år laves en ny kortlægning og 4) der laves en fremtidsplan for barnet sammen med relevante aktører.

SkolFAM –teamet består af en kontaktperson, en psykolog og en specialpædagog, der koordinerer arbejdet omkring det enkelte barn med henblik på at styrke barnets faglighed og sociale bånd i skolen. Disse faktorer er nemlig afgørende for, at barnet lykkes og kan skabe de bedste forudsætninger for det fremadrettede liv.

Der fortælles om arbejdet med tidlige indsatser i Norrköping Kommune

Alla Barn i Skolan

Indsatsen er ligeledes et projekt, som er blevet sat i gang med udgangspunkt i strategien om sociale investeringer i tidlige indsatser. Projektet er efter afprøvningsperioden i drift og er udbredt til 57 skoler. Indsatsen har til formål at mindske fraværet hos skolelever. Dette gøres ud fra den overbevisning, at man ved at sætte ind tidligt har mulighed for at mindske risikoen for indblanding i kriminalitet mv.

I projektet arbejdes der helt konkret med at nedbringe fravær hos børn, der går i folkeskolen. Dette gøres blandt andet ved at fremme et positivt miljø for barnet i skolen med henblik på læring, velvære med videre, da det er erfaringen, at dette mindsker fraværet væsentligt. Dette gøres blandt andet ved at opfordre til fritidsaktiviteter, bygge relationer og træne de nødvendige færdigheder til at kunne fungere i en folkeskoleklasse.

Det er ligeledes erfaringen, at det er vigtigt, at have en dialog med børnene med henblik på at klarlægge fraværet og særligt baggrunden for det. På baggrund af det enkelte barns behov laves der således individuelle løsninger til det enkelte barn med henblik på at få barnet tilbage i skolen eller mindske fraværet. Det handler således grundlæggende om at møde barnet, hvor det er. Et andet væsentligt element i at nedbringe fraværet hos børnene, er at "vende" attituden hos de voksne. Det er således de færreste elever, der motiveres til at komme til undervisningen ved at klasselæren sukker og vender ryggen til, når man kommer for sent. To væsentlige ord for indsatsen er således fleksibilitet og relationer.

Hultdalskolen

I forlængelse af præsentationen af projektet *Alla Barn i Skolan* besøgte Socialudvalget en lokal skole i Norrköping, der konkret arbejdede med de tilgange og metoder, som er inkluderet i denne måde at arbejde på.

På skolen har der altid været fokus på fravær men med projektet er tingene blevet sat i system. Alle skoler arbejder således inden for den samme ramme og der er en guide til, hvordan fravær mv. skal registreres. Der er således en kontaktlærer for alle klasser, der forestår registreringen af fraværet, som følges løbende. Såfremt at et fravær bliver problematisk er der mulighed for at igangsætte flere initiativer såsom hjemmebesøg, kontakt via SMS, støtte i undervisningen, undervisning i et andet miljø, tilpasset/begrænset skolegang. Det er i denne sammenhæng vigtigt med fleksibilitet og relationer i arbejdet med elevernes fravær.

To medarbejdere fra Projektet *Alla Barn i Skolan* fortæller om indsatsen

Crossroads

På studieturens tredje og sidste dag startede dagen med et besøg hos et tilbud til migranter kaldet Crossroads. Tilbuddet er forankret i Stockholm Stadmission, som er en kirkelig funderet NGO, der udover Crossroads ligeledes tilbyder overnatningsmuligheder til hjemløse af kortere og længere karakter.

Crossroads startede oprindeligt, som et projekt finansieret af den europæiske socialfond, men grundet det store behov, er initiativet blevet gjort permanent. Tilbuddet er åbent hver dag fra 8.30 – 12.30, hvor der er mulighed for rådgivning på 19 forskellige sprog samt adgang til internet og tøjvask, bad, lægehjælp - og en optiker én gang om ugen. Der er kurser i jobsøgning og svensk, og migranterne kan få individuel rådgivning om regler på arbejdsmarkedet. Derudover er der mulighed for at få akuthjælp i form af morgenmad og tøj, der er doneret af frivillige.

Målgruppen for tilbuddet er EU-borgere eller ikke EU-borgere, som har opholdt sig længere tid i et andet EU land. I 2013 og 2014 var der mellem 123 og 134 besøgende på tilbuddet om dagen. Tallet var en del lavere, nemlig 83 i 2015 grundet ombygning, men tallene indikerer, at tilbuddet er efterspurgt i Stockholm og det er også oplevelsen blandt de ansatte på tilbuddet for det kan være svært for brugerne at finde rundt i det svenske system, herunder hvilke krav der stilles til dem som borgere.

Hos Crossroads registrerer man oprindelseslandet for brugerne og det er særligt personer fra Rumænien og de afrikanske lande, som benytter sig af tilbuddet. Rumænerne stod således for ca. 27 % af besøgene i 2015, mens nigerianere er den næststørste gruppe af brugere. Samme tendens, så man ligeledes i 2013 og 2014. Fordelingen på køn viser, at det primært er mænd, der besøger tilbuddet. Andelen var i 2015 87 %,

mens andelen af kvinder var 13 %. Samme tendens var gældende i 2013 og 2014.

Udover at rådgive borgere om forholdene i Sverige, har man også fokus på de strukturelle udfordringer, der kan være i forbindelse med håndteringen af migranter i Sverige. Blandt andet har man fokus på muligheden for at få CPR - nummer i Sverige. Her er udfordringen, at man for at få et CPR - nummer skal bevise, at man skal have ophold i mere end et år. Dette kan være svært, da målgruppen ofte har kortvarige kontrakter og dermed er det svært at få adgang til de offentlige ydelser, selv om man egentligt er berettiget til dem. En anden udfordring er sagsbehandlingstiden på opholds- og arbejdstilladelser, der udfordrer den frie bevægelighed og samtidigt udgør en stor psykisk belastning for de personer, som har ansøgt om ophold i landet.

Foran indgangen hos Crossroads

Migrationsverket

Tredjedagens andet besøg fandt sted hos Migrationsverket, som håndterer indkvarteringen af flygtninge i Sverige. Opgaven med at varetage de mange flygtninge i Sverige er delt mellem Staten, Län og Kommunerne og de har hver deres ansvarsområde. I Sverige indskrives ankomende asylansøgere således på Migrationsverket, hvor man opholder sig mens ansøgningen om opholdstilladelse behandles. Særligt i 2015 oplevede man en markant vækst i antallet af asylansøgere grundet de store flygtningestrømme i verden. Dette har blandt andet betydet, at antallet af ansatte i Migrationsverket er vokset fra 3.000 til 6.000 medarbejdere inden for det sidste halvandet år. I 2015 brugte Sverige således samlet 25 milliarder svenske kroner på håndteringen af flygtninge og asylansøgere.

Rettigheder og muligheder for ankomne flygtninge

Nyankomne flygtninge har i Sverige en række rettigheder, som skal overholdes i forbindelse med ankomst. Det indebærer blandt andet, at alle asylansøgere omkostningsfrit skal have en seng stillet til rådighed, når de kommer til Sverige. Udgiften afholdes af Migrationsverket. Uledsagede børn har samme rettigheder, som svenske børn. Det vil sige, at de har ret til skolegang, men der er ikke pligt til dette. Derudover har asylansøgere ret til omkostningsfri sundhedsundersøgelse og akut sygehusbehandling. Hvis asylansøgeren ikke har nogle penge kan hun eller han søge om støtte, der skal dække mad, tøj mv. Taksten er 71 kr. pr. dag for voksne.

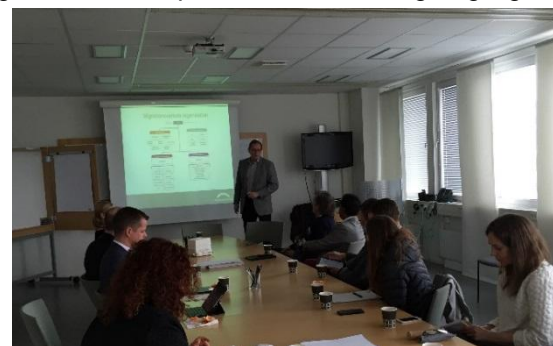
Alle asylansøgere får et kort, som viser at personen er asylansøger i Sverige. Foruden de personlige oplysninger fremgår det af kortet om asylansøgeren har ret til at arbejde eller ej. Hvis det vurderes, at man

kommer til at vente på sin behandling mere end 3 måneder må man arbejde.

Boligindkvartering

I 2015 modtog man i Sverige 160.000 asylansøgere, som alle havde ret til omkostningsfrit at få stillet en seng til rådighed. Den største andel af flygtninge kom fra Syrien og Afghanistan. Forventningen til 2016 er omkring 100.000 personer. Det har således været en omfattende proces (og er det stadigvæk) at skaffe overnatningsmuligheder til alle asylansøgerne. Indtil nu er det dog lykkedes fordi man har kunnet tænke i kreative løsninger.

Boligindkvarteringen er inddelt i tre former for boliger. Den første form for bolig er ankomstboliger, hvor asylansøgerne bor imellem 3 og 5 dage. Den anden form for bolig er udrejseboliger, hvor man opholder sig i mindre end 30 dage. Den tredje form for bolig består af flere forskellige typer af boliger. Der er således tale om lejligheder, kollegier og privat indkvartering hos udlejere eller pladser man køber hos eksempelvis hoteller. Derudover er der mange, som bor hos slægtninge eller andre bekendte. Tallene over ledige boliger og den øvrige kapacitet følges dagligt med henblik på at vurdere den tilgængelige kapacitet.

Oplæg hos Migrationsverket

Tensta

Socialudvalgets sidste besøg under studieturen var til Stockholm-bydelen Tensta. I bydelen bor der ca. 19.000 indbyggere og heraf har 87 % udenlandsk baggrund. Det er således en bydel med mange nationaliteter og et stort fokus på integration. Derudover var der under besøget fokus på arbejdsmarkedstilknytning, fremme af demokratiforståelse og tryghedsfremme.

Medborgerkontoret

I erkendelsen af, at manglende information skaber passivitet har man i bydelen Tensta etableret et medborgerkontor. Kontorets primære mål er at guide borgeren videre i systemet, så borgeren ender det rigtige sted. På medborgerkontoret har man derudover samlet forskellige ydelser såsom rådgivning om gældssanering, skolegang, ernæring mv. Formålet med dette er at skabe en indgang for borgeren, hvor man kan henvende sig for at få hjælp. På kontoret er der ansat forskellige medarbejdere, der taler forskellige sprog. Det er således ofte muligt for borgeren at modtage rådgivning på sit modersmål. Foruden rådgivning med videre, så bruges medborgerhuset også til at afholde paneldebatter, kurser mv. På denne måde bliver medborgerkontoret levende og en integreret del af livet i Tensta, hvilket gør det nemmere at henvende sig den dag, hvor det eventuelt måtte blive nødvendigt. Man har bevidst valgt at kalde huset for medborgerkontoret, da man betragter alle som medborgere og ikke som klienter.

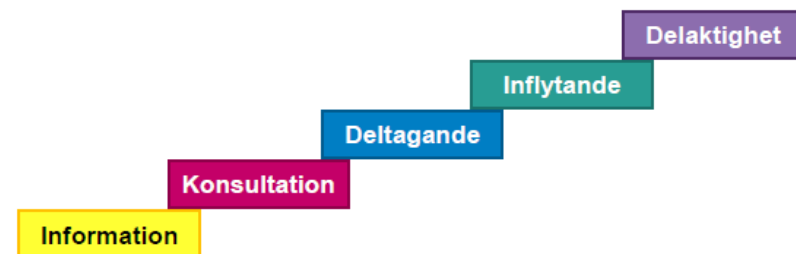
Demokratitræning

I Tensta arbejder man aktivt med medborgerskab og demokratitræning for skabe stærke medborgere i bydelen. Formålet med initiativet er at skabe et samlet og stærkt demokratisk Stockholm, hvor indbyggerne i eksempelvis Tensta har mulighed for at udøve deres indflydelse i hver-

dagen. Initiativet er således ikke kun praktiseret i Tensta, men i bydelen spiller den en væsentlig rolle i netop at skabe aktive medborgere.

I arbejdet med at skabe aktive medborgere, der udøver deres demokratiske muligheder er der særligt fokus på demokratitrappen, der definerer, hvor og hvornår man har indflydelse, herunder også hvornår man ikke har indflydelse. Demokratitrappen forklarer desuden på en pædagogisk måde, hvordan man har mulighed for at udøve sin indflydelse og de øvrige beslutningsgange. Initiativet spiller på denne måde en aktiv rolle i at skabe en demokratiforståelse hos borgerne i Tensta med henblik på, forhåbentligt, at gøre dem til aktive medborgere i lokalsamfundet.

Demokratitrappen

Sociale indsatsgrupper for unge voksne

Projektet blev skabt for at imødekomme behovet for at udvikle nye modeller for arbejdet med unge voksne, som ikke har arbejde, studier eller bopæl og som har forbindelse til kriminelle netværk og aktiviteter. Målet med projektet er at støtte disse personer til at gå fra kriminalitet til uddannelse/praktik og arbejde samt skabe tryghed i belastede boligområder. Projektet er tre-årigt og finansieres af puljer i Stockholms Kommune.

Projektet sker i et samarbejde, med særligt nærpolitiet men også andre aktører, såsom Kriminalforsorgen, Jobcentret, A-kassen samt flere andre med henblik på at skabe en helhedsorienteret indsats, hvor alle livets aspekter berøres.

Målgruppen for de sociale indsatsgrupper er livstidskriminelle primært i alderen fra 20-29 år, som har kriminalitet som indkomst og livsstil, afhoppere fra kriminelle netværk og bander samt unge, som er på vej ind i kriminelle miljøer. De sociale indsatsgruppers arbejde er således at mindske kriminaliteten og øge trygheden i bydelen ved at skabe synlige og målbare forandringer for målgruppen.

Modellen går derfor ud på at samle de tilstedeværende ressourcer for skabe et holdbart og fungerende samarbejde med målgruppen. Det samarbejde som indsatsgrupperne indebærer, gør at aktørerne og individet i samarbejde kan sætte sig et mål for, hvordan han eller hun skal bryde med den kriminelle livsstil og skabe sig en meningsfuld fritid, uddannelse, arbejde og deltagelse i samfundet.

De hidtidige erfaringer fra projektet har været positive. Således har 113 personer været indskrevet i projektet og der er venteliste for at blive en del af det. 48 indsatser er i gang på nuværende tidspunkt. Indsatsgruppen består af seks medarbejdere og indeholder alle de nødvendige

sprog. Det er således muligt i de fleste tilfælde, at få rådgivning på sit modersmål. Med henblik på at klarlægge effekten af projektet er Stockholms Universitet ligeledes en del af projektet.

Billede fra gå-gaden i Tensta

Ekspresvej til job

I bydelen Tensta blev Socialudvalget desuden introduceret til et projekt, der har til formål at give dem, som er langt fra arbejdsmarkedet en chance for at kunne forsørge sig selv gennem et arbejde.

Helt konkret har bydelsstyret afsat midler til at ansætte 100 personer, som modtager overførselsindkomst på grund af arbejdsløshed eller af andre grunde. Ansættelsen varer 12 måneder og borgeren bliver samtidigt tilmeldt a-kassen. Det betyder, at borgeren efter ansættelsen har ret til dagpenge og dermed kan hæve levestandarden. Gennem arbejdet får borgerne en bedre livskvalitet, helbred og bedre vilkår for familien. Borgeren får dermed større magt over livet og større mulighed for at få et ordinært job efterfølgende. De 100 jobs findes inden for alle erhverv. Det er f.eks. i førskolerne, parker, cafe, hjemmeplejen osv. Projektet når således den positive sideeffekt, at der sker et markant løft af de ovenstående områder til gavn for børn, voksne og ældre. Det er således en præmis, at de 100 jobs ikke må erstatte allerede eksisterende jobs.

Erfaringen med initiativet er, at størstedelen af dem, som har været en del af projektet, efter at have gennemført de 12 måneders beskæftigelse, enten fortsætter i et ordinært job eller påbegynder uddannelse. Det er således få, som efterfølgende modtager dagpenge. Samtidigt er det også erfaringen, at langt hovedparten af målgruppen er motiveret for at få et job. Dette viser sig i det faktum, at de alle er villige til at acceptere den nedgang i indkomsten, det i nogle tilfælde betyder, når de tager imod et af kommunens job. Det er således vigtigere for dem med et job, der giver identitet og tilfredsstillende.

For at skabe de bedste forudsætninger for at bestride et job, er der ligeledes tilknyttet medarbejdere, der kan være behjælpelig og under

støtte borgerens vej i job. Det kan således være nyt at skulle stå op om morgenen og få styr på de rammer for livet, som er nødvendige for at kunne have et job.

Inspiration til Aarhus-initiativer

Programmet for udvalgsrejsen til Sverige var tilrettelagt med henblik på at give et bredt indblik i det socialpolitiske område i Sverige, herunder også integrationsområdet og der blev i løbet af turen drøftet emner på tværs af alle forvaltningens fagområder, og som det er relevant at drøfte, om der skal arbejdes videre med i en Aarhus – kontekst:

1. Alla Barn i Skolan

Projektet der var igangsat i Norrköping havde til formål at mindske fraværet hos børnene i den svenske folkeskole samt indsluse børn, der ikke har modtaget skolegang i en periode. Projektet tog udgangspunkt i stærke relationer, fleksibilitet i indsatsen til det enkelte barn og stærke strukturerer og systematikker til at komme problemerne i forkøbet. Projektet havde med stor succes mindsket fraværet blandt skoleelever og taget hånd om de eksisterende problemstillinger.

2. SkoIFAM

Dette projekt var ligeledes igangsat i Norrköping og havde til formål at understøtte anbragte børns skolegang. Dette gjorde man på forskellige måder. Blandt andet via støtte til børnene og med fokus på individuelt tilrettelagte forløb. Derudover var der også fokus på forældrehjælp eller eventuelle værger med henblik på at støtte dem i at bakke op om barnets skolegang. På denne baggrund blev forældrene/værgerne uddannet i at håndtere denne udfordring med lektie-støtte mm. Resultaterne er meget klare og viser, at børn der har været en del af SkoIFAM projektet har en væsentlig bedre mulighed for at gennemføre en gymnasial uddannelse.

3. Crossroads

Crossroads er et tilbud til EU-borgere eller ikke EU-borgere, som har opholdt sig længere tid i et andet EU land. Her er der hver dag mulighed for rådgivning på 19 forskellige sprog samt adgang til internet og tøjvask, bad, lægehjælp - og en optiker én gang om ugen. Der er kurser i jobsøgning og svensk, og migranterne kan få individuel rådgivning om regler på arbejdsmarkedet. Derudover er der mulighed for at få akut-hjælp i form af morgenmad og tøj, der er doneret af frivillige.

4. Sociale Indsatsgrupper for unge voksne

Projektet har til hensigt at hjælpe unge kriminalitetstruede voksne, som ikke har arbejde, studier samt bopæl og som har forbindelse til kriminelle netværk og aktiviteter. Formålet var således via en helhedsorienteret indsats at få skabt mening i deres liv via fritidsaktiviteter, beskæftigelse, bolig med videre for på den måde at få dem ud af det kriminelle miljø. Projektet sker i et samarbejde, med særligt nærpølitiet men også andre aktører med henblik på at skabe en helhedsorienteret indsats.

5. Ekspresvej til job

I bydelen Tensta blev Socialudvalget introduceret til et projekt, der har til formål at give dem, som er langt fra arbejdsmarkedet en chance for at kunne forsørge sig selv ved at have et arbejde. Bydelsstyret har således afsat midler til at ansætte 100 personer, som modtager overførselsindkomst på grund af arbejdsløshed eller af andre grunde. Ansættelsen varer 12 måneder og borgeren bliver samtidigt tilmeldt a-kassen. Erfaringen med initiativet er, at størstedelen af dem, som har været i 12 måneders beskæftigelse enten fortsætter i et ordinært job eller påbegynder uddannelse. Det er således få, som falder tilbage på dagpenge efterfølgende.

Poster	Beløb
Transport (Aarhus – Stockholm t/r)	19.030 kr.
Anden transport (bus, T-bahn, taxi, tog, lufthavnstransfer)	18.656 kr.
Hotel	21.450 kr.
Forplejning (inkl. diæter) <i>v. én middag deltog 3 repræsentanter fra Stockholm Stad.</i>	16.537 kr.
Gaver	2.917 kr.
Diverse	332 kr.
Totalt	78.922 kr.

Antal deltagere: 10

Gennemsnitspris pr. deltager: 7.892 kr.